

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية (ديات)

روایت دوم «زبیه»

جلسه ۲۳

استاد مهدی حجازی

روایت دیگر در مسئله «زبیه»:

اولی ربع دیه را طلبکار بوده (به عهده حافر بئر است) و برای دومی ثلث و برای سومی نصف و برای چهارمی دیه کامل می باشد منتهی دیاتی که ذکر شد (غیر از نفر اول) بر عاقله ازدحام کنندگان ثابت است.

توجیه روایت مذکور:

مرگ اولی چهار سبب داشته: حافر بئر (عدوانی بوده)، و سقوط سه نفر بر او، لذا حافر ربع را بدهکار است. مرگ دومی سه سبب داشته: جذب اولی، و سقوط دون نفر بر او، لذا یک سوم طلبکار است، همین حکم در مورد سومی و چهارمی است.

اشکال شهید اول به روایت اخیر:

۱. جنایت در این مورد یا عمدی بوده یا شبه عمد، لذا مسئول دانستن عاقله صحیح نیست.

۲. چون همه از بئر خبر داشته اند، مسئول بودن حافر صحیح نیست.

مقدار دیه قتل عمد:

قتل عمد در مرحله نخست مقتضی قصاص است ولی اگر بر دیه تراضی صورت گرفت، دیه ای که می تواند پرداخت کند به اختیار جانی یکی از موارد ذیل است:

۱. صدتاشتر مسن.

۲. دو یست گاو.

۳. دو یست حله که هر حله خود دو جامه از جامه ای برد یمنی می باشد.

۴. هزار گوسفند.

۵. هزار دینار.

۶. ده هزار درهم.